

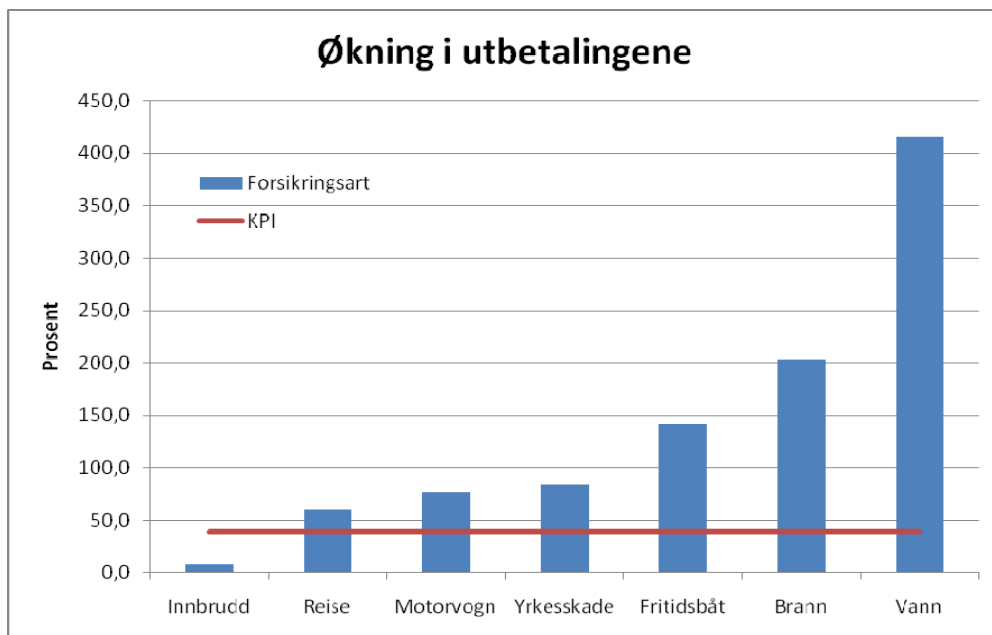
Ekstrem vannskade-rekord

Hvert syvende minutt skjedde det en vannskade i 2010. De siste to årene har antall vannskader meldt forsikringsselskapene økt med 62 prosent. Ikke noe annet forsikringsområde øker slik som vannskade. Dette bekymrer forsikringsbransjen.

I 2008 var det 49 600 vannskader i norske boliger og hytter. Estimatet for 2010 er 80 500 vannskader. Det gir en økning på 62 prosent på to år. De foreløpige beregningene av erstatningene gir en økning på 87 prosent, fra 1 540 millioner kroner i 2008 til 2 880 millioner kroner i 2010. I private hjem skjedde vannskader hvert syvende minutt i 2010. For hytteeierne gikk det litt bedre. Der gikk det 70 minutter mellom hver gang en hytte fikk vannskade. Hvert 22. minutt ble en butikk, en restaurant eller et kontor rammet med til sammen 24 000 vannskader i 2010.

Størst økning i vannskadene

Statens bygningstekniske etat opplyser at tre av fire byggskader skyldes vann eller fuktighet. Forsikringsnæringens tall illustrerer også vann som et voksende problem. Nedenstående diagram viser økningene i erstatningsutbetalingene per forsikring for de tradisjonelle forsikringsartene fra perioden 1992-1994 til perioden 2008-2010.

Nordisk försäkringstidskrift 3/2011

Økningen i erstatningsutbetalingene har vært klart størst for vannskader. Konsumprisindeksen økte med 39 prosent i perioden.

Årsakene er mange. Antall vanntilknyttede maskiner øker. Vi installerer bad i gamle leiligheter der det opprinnelig kun var en vask på kjøkkenet. Noen gjør arbeidet selv uten tilstrekkelige faglige forutsetninger. Andre engasjerer installatører som har de faglige forutsetninger, men som ser gjennom fingrene med kvaliteten på utførelsen. Nye "smarte" rørprodukter blir tidvis til bekymring for forbrukerne, men til stor glede for produsentenes økonomisjefer. Dette er noen årsaker til den økte skadehyppigheten.

Parkett på kjøkkenet

Konsekvensene av skadene øker også. Ved en vannskade på et åpent kjøkken med sammenhengende parkett fra kjøkkenbenken til stuevinduet, må ofte parketten skiftes også i stuen. I motsetning til tidligere, ligger rørene vanligvis i veggene eller innstøpt i gulvene. Det betyr at vegger og gulv må åpnes, rør skiftes og vegger og gulv lukkes igjen. Pent blir det, men også vesentlig dyrere.

Frost

Kuldevinteren 2009-2010 resulterte i fortvilte beboere og travle rørleggere i områder med liten erfaring med streng kulde. I områder som vanligvis har kalde vintre, var problemet mindre. Innbyggerne vet hvordan de skal gardere seg. Det knytter seg stor spenning til vinteren 2010/2011.

Før weekendturen forlater vi vaskerommet uten tilstrekkelig oppvarming og med lufteventilen åpen selv når gradestokken kryper nedover. 1 liter vann i rørene blir til 1,1 liter is. Isen har en voldsom sprengkraft. Rørene sprekker. Når rommet igjen blir varmt, tiner isen. Vannet spruter ut. Det gjør det uavbrutt helt til hovedkranen stenges.

Foreløpig ser det ut til at kunnskapen om å forebygge frostsprengte rør og sanitærinstallasjoner har hatt liten spredning. Restverdiredning (RVR), som ble etablert primært for å redusere sekundærskadene etter brann, kan gi en god indikasjon. Etter 26 års drift har RVR nå for første gang dobbelt så mange utrykninger etter vannskader som etter brannskader.

Vannskadeforebyggende tiltak

Forsikringsnæringen og samfunnet for øvrig er gjensidig avhengig av hverandre. Denne avhengigheten skaper forventninger om innsats fra alle de samfunnsinstanser som kan bidra innenfor de enkelte skadesektorene.

- Allerede i 1982 tok forsikringsselskapene initiativet til opprettelsen av Vannskadekontoret ved dagens SINTEF Byggforsk. Kontoret er et service- og informasjonskontor for forbrukere, forsikringsselskap, byggebransje og myndigheter. Teknisk sett er vannskadesikre løsninger ingen umulighet og vannskadekontorets mål er å øke utbredelsen av slike løsninger.
- Forsikringsnæringen samarbeider med Norske Rørleggerbedrifters Landsforening om å kartlegge skadeårsaker, initiere tiltaksplaner i rørleggerbedriftene, etablere faglige nettverk, lage bransjeregler og gi opplæring.
- Plan- og bygningslov med "Forskrift om tekniske krav til byggverk" av 26. mars 2010 stiller skjerpede krav til utførelsen av våtrom, rørgjennomføringer, bruk av fuktbestandige materialer og synliggjøring av lekkasjer. Forskriften krever også at lekkasjer fra andre rom enn våtrom skal føre til automatisk avstengning av vannet. Plan- og bygningslov med tekniske forskrifter har hatt høy personsikkerhet som viktigste formål. Sikring av materielle verdier har hatt mindre oppmerksomhet. Forskriften setter blant annet ikke krav til det utstyret som skal stenge vannet. Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd (FG) utgir derfor nå en godkjennelsesnorm for lekkasjestoppere. Målet er å gi rørleggerne, forbrukerne og forsikringstakerne mulighet til å velge lekkasjestoppere med en kvalitet som gjør at lekkasjen straks stoppes den dagen lekkasjen skjer.

Villere, våtere og varmere

Klimaendringene vil gi villere, våtere og varmere omgivelser, men neppe vakrere.

Mer intens nedbør i kombinasjon med underdimensjonerte avløpsrør, lukking av bekker, manglende fordrøyningsområder og installasjoner som reduserer infiltrasjonskapasiteten i bakken, betyr flere skader med inntrengning av vann i boliger og næringsbygg. NOU 2010:10 "Tilpassing til eit klima i endring", utfordrer blant annet forsikringsnæringen til å treffe forebyggende tiltak. Det er en glimrende anledning for næringen til å vise samfunnsansvar ved å påta seg en aktiv rolle i møtet med nye og krevende klimautfordringer.